

opusdei.org

Papežova katecheze: Úvod do ctností

Potom co papež dokončil katecheze o neřestech, vysvětlil tento týden velkou moc ctnosti, kterou můžeme nabýt jen s pomocí milostí Boží.

13.03.2024

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Poté, co jsme uzavřeli přehled neřestí, je nyní čas obrátit náš pohled k symetrickému obrazu, který stojí v opozici ke zkušenosti zla. Lidské srdce se může oddávat zlým vášním,

může naslouchat škodlivým pokušením převlečeným do přesvědčivého hávu, ale může se jim také vzepřít. Jakkoli je to pracné, člověk je stvořen pro dobro, které ho skutečně naplňuje, a může se v tomto umění také cvičit, což způsobí, že se v něm určité dispozice stanou trvalými. Úvaha o této naší úžasné možnosti tvoří klasickou kapitolu morální filosofie: kapitolu o ctnostech. Římští filozofové ji nazývali virtus, řečtí aretè. Latinský termín zdůrazňuje především to, že ctnostný člověk je silný, odvážný, schopný disciplíny a askeze; proto je uplatňování ctnosti plodem dlouhého růstu, který vyžaduje námahu a dokonce i utrpení. Řecké slovo aretè naproti tomu označuje něco, co vyniká, co vyčnívá, co vzbuzuje obdiv. Ctnostný člověk je tedy ten, kdo se nezkresluje deformací, ale je věrný svému povolání, plně se realizuje. Byli bychom na špatné cestě, kdybychom si mysleli, že světci

jsou výjimky lidstva: jakýsi úzký okruh šampionů, kteří žijí za hranicemi našeho druhu. Svatí jsou v této perspektivě, kterou jsme právě představili ohledně ctností, naopak ti, kdo se stávají plně sami sebou, kdo uskutečňují povolání vlastní každému člověku. Jak šťastný by byl svět, kdyby spravedlnost, úcta, vzájemná laskavost, široký rozhled a naděje byly sdílenou normou, a ne naopak vzácnou anomálií! Proto by kapitolu o ctnostném jednání v této naší dramatické době, v níž se často vyrovnáváme s tím nejhorším, co je v člověku, měli všichni znovu objevit a praktikovat. Ve zdeformovaném světě musíme pamatovat na podobu, do níž jsme byli zformováni, na Boží obraz, který je v nás navždy vtisknut.

Jak však definovat pojem ctnosti? Katechismus katolické církve nám nabízí přesnou a stručnou definici: „Ctnost je obvyklý a pevný sklon konat dobro“ (č. 1803). Není to tedy

improvizované a poněkud nahodilé dobro, které epizodicky padá z nebe. Historie nám říká, že i zločinci ve chvíli jasné mysli konali dobré skutky; tyto skutky jsou jistě zapsány v „Boží knize“, ale ctnost je něco jiného. Je to dobro, které vychází z pomalého zrání člověka, dokud se nestane jeho vnitřní vlastností. Ctnost je habitus svobody. Jsme-li svobodní v každém činu a pokaždé, když jsme vyzváni k volbě mezi dobrem a zlem, je ctnost tím, co nám umožňuje mít habitus ke správné volbě. Je-li ctnost tak krásným darem, okamžitě se nabízí otázka: jak je možné ji získat? Odpověď na tuto otázku není jednoduchá, je komplexní.

Pro křesťana je první pomocí Boží milost. V nás pokřtěných totiž působí Duch svatý a působí v naší duši, aby ji vedl ke ctnostnému životu. Kolik křesťanů dospělo ke svatosti skrze slzy, když si uvědomili, že nedokážou

překonat určité slabosti! Ale zakusili, že Bůh dokončil ono dobré dílo, které pro ně bylo jen náčrtem. Milost vždy předchází našemu mravnímu nasazení.

Navíc nesmíme nikdy zapomenout na velmi bohaté poučení z moudrosti starých lidí, které nám říká, že ctnost roste a dá se pěstovat. A aby se tak stalo, je prvním darem Ducha, o který je třeba prosit, právě moudrost. Lidská bytost není volným územím pro dobývání požitků, emocí, pudů, vášní, aniž by byla schopna cokoli podniknout proti těmto někdy chaotickým silám, které v ní přebývají. Neocenitelným darem, který máme, je otevřená mysl, je to moudrost, která se umí poučit z chyb, aby dobře řídila život. Dále potřebujeme dobrou vůli: schopnost volit dobro, formovat se asketickým cvičením a vyhýbat se excesům.

Drazí bratři a sestry, začněme tedy svou cestu v tomto klidném vesmíru cností, který je náročný, ale rozhodující pro naše štěstí.

RadioVaticana.cz / Rome Reports

Libreria Editrice Vaticana / Rome Reports

.....

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
papezova-katecheze-uvod-do-ctnosti/](https://opusdei.org/cs-cz/article/papezova-katecheze-uvod-do-ctnosti/)
(04.07.2025)